

5. McCain J. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Saint Paul. September 4, 2008. Retrieved Oct. 01. 2018. URL: https://www.nytimes.com/elections/2008/president/conventions/videos/transcripts/20080904_MCCAIN_SPEECH.html

6. Obama B. Address Accepting the Presidential Nomination at the Democratic National Convention in Denver, "The American Promise", August 28, 2008. Retrieved Oct. 01. 2018. URL: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=78284>

7. van Dijk T.A. Politics, ideology, and discourse. *The Encyclopedia of language and linguistics*; K. Brown (ed). Oxford; New York: Pergamon Press, 2006. Vol. 9. P. 728–740.

УДК 811.111'373.4'25:821-31Роулінг

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТЕХНІКИ ПЕРЕДАЧІ ОКАЗИОНАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ
У ТВОРАХ «HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX»,
«HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS» ДЖ. К. РОУЛІНГ**

**TRANSLATION TECHNICS OF OCCASIONAL LEXICS
IN «HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX»,
«HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS» BY JOANNE K. ROWLING**

Федорова Ю.Г.,
*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології
Маріупольського державного університету*

У статті проаналізовані перекладацькі техніки передачі оказіональної лексики (на матеріалі творів Дж. К. Роулінг «HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX», «HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS»). В результаті аналізу оказіональних одиниць було доведено, що оказіональна лексика потребує від перекладача як чималої креативності та глибоких знань власне мови, так і обізнаності в інших сферах людської діяльності, аби не тільки адекватно передати значення новотвору, але передусім його ідентифікувати і виявити ненормативність. Шляхом порівняльного та контекстуально-інтерпретаційного аналізу визначаються засоби передачі індивідуально-авторських новоутворень в українському перекладі вищевказаних творів. Як показав аналіз, одночасне використання словотвірних засобів указує на взаємопов'язаність процесів на різних рівнях словотвору (фонетичному, морфологічному, лексичному) та на пластичність і багатогранність мови в цілому.

Ключові слова: оказіоналізм, переклад, перекладацькі техніки, образність, авторський стиль.

В статье проанализированы переводческие техники передачи окказиональной лексики (на материале произведений Дж. К. Роулинг «HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX», «HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS»). В результате анализа окказиональных единиц было доказано, что окказиональная лексика требует от переводчика как немалой креативности и глубокого знания родного языка, так и осведомленности в других сферах людской деятельности для того, чтобы адекватно передать значение новообразования, но сначала идентифицировать и выявить ненормативность.

Ключевые слова: окказионализм, перевод, переводческие техники, образность, авторский стиль.

The article under consideration deals with translation technics of occasional lexics in «Harry Potter and the Order of the Phoenix», «Harry Potter and the Deathly Hallows» by Joanne K. Rowling. As a result of analysis of occasional units, it has been proved that occasional vocabulary requires an interpreter of great creativity and deep knowledge of his own language as well as awareness of other spheres of human activity, in order not only to adequately convey the value of a new creation, but first of all to identify it and to identify abnormalities.

Key words: occasional lexics, translation, translation technics, imagery, author's style.

Сучасна епоха перетворень (наукових, політичних, культурних) характеризується значними змінами в мові, перш за все в її лексичній та словотвірній підсистемах. Проблема виникнення та вживання нових слів цікавила лінгвістів завжди,

але особливої актуальності вона набула на межі ХХ–ХХІ століть. Новотвори з'явилися в усіх можливих сферах людської діяльності, як професійних, так і побутових. Проте не всі вони входять до загального вжитку, не фіксуються в

словниках, а так і залишаються одиничними зразками людської творчості. Ці новотвори називають okazionalizмами або індивідуально-авторськими новоутвореннями.

Постановка проблеми. Метою даної статті є комплексний аналіз особливостей передачі з англійської мови українською okazionalizмів утворень творів Дж. К. Ролінг «Harry Potter and the Order of the Phoenix» та «Harry Potter and the Deathly Hallows».

Аналіз останніх джерел і публікацій. Слід зазначити, що проблеми okazionalizму не раз ставали предметом досліджень багатьох учених, серед яких можна зазначити праці вітчизняних та зарубіжних лінгвістів, що аналізували специфіку okazionalizму, а саме роботи Ж.В. Колоїз, О.Г. Ликова, О.М. Турчак, Н. Bussmann, Е. Matiello; також необхідний теоретичний базис становили дослідження у сфері словотвору англійської мови Р.Ю. Намітокової, А.Г. Ніколенко, Н.Г. Бабенко, М. Ljung, I. Plag. Необхідну складову частину нашого дослідження становлять праці із загального перекладознавства Т.А. Казакової, В.Н. Комісарова та ті, що вивчають засоби передачі безпосередньо okazionalizмів новотворів – І.І. Іллів-Паска, Т.Н. Тесленко.

Постановка завдання. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- Визначити особливості okazionalizму лексики;
- Виявити найпоширеніші способи okazionalizму словотворення;
- Виявити засоби передачі okazionalizмів, використані в перекладах вищезазначених творів;
- Проаналізувати випадки використання перекладацьких технік для передачі okazionalizмів лексики.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, серія книг Дж. К. Роулінг про Гаррі Поттера представляє жанр «фентезі» і призначена насамперед для дитячої аудиторії. Однією з характерних рис такої літератури є образність і яскрава мова, насичена стилістичними прийомами, проте зрозуміла для сприйняття. У зв'язку з цим важливим завданням перекладача постає збереження образності авторського тексту (як експліцитної, так і імпліцитної), відтворення його стилістичної забарвленості, збереження та адекватна передача художніх особливостей певних лексичних одиниць – okazionalizмів, які володіють експресивністю та незвичністю значення (денотативного і конотативного). При цьому перекладач має залишатися в припустимих для даного жанру рамках мовної норми [2, с. 3].

Okazionalizмна лексика належить до групи так званої безеквівалентної лексики, яку доречніше саме «передати», а не перекласти. Переклад передбачає використання прямого відповідника в цільовій мові, а цього неможливо досягти, якщо в етнокультурі, матеріальній чи духовній, в історії носіїв цільової мови немає співвідносного об'єкта, поняття чи явища.

Отже, у випадку реалій доречно говорити не про переклад у буквальному розумінні, а лише про віднайдення семантико-стилістичного відповідника або про трансляційне перейменування реалій [2, с. 3]. Проте для такої передачі значення нам не обійтись без усіх відомих перекладацьких трансформацій.

В українських перекладах Віктора Морозова [3; 4] п'ятої та сьомої книг Дж. Роулінг підхід до передачі авторських новотворів досить неоднорідний, і преференції щодо використання певних перекладацьких трансформацій змінюються. Давайте детальніше розглянемо цей перехід на okazionalizмах із різних семантичних груп.

Серед найчисельнішої групи твору – заклять та чарів (86 лексичних одиниць, далі – ЛО) поширеним способом передачі є транслітерація (12 okazionalizмів), наприклад:

- Lumos* – Лумос;
- Locomotor* – Локомотор;
- Imperius* – Імперіус;
- Cruciatus* – Круціатус;
- Protego* – Протеґо;
- Reparo* – Репаро;
- Petrificus Totalus* – Петрифікус Тоталус;
- Avada Kedavra* – Авада Кедавра.

Цікаво, що письменниця звертається до утворення псевдолатинських слів. Наприклад, закляття скам'яніння *Petrificus Totalus* в своїй основі містить англійські корені *petrify* «перетворювати на камінь» і *total* «повний, абсолютний». Завдяки закінченням закляття дійсно виглядає, як запозичене з латини [5, с. 156].

Знайшло в цій групі місце і транскрибування (16 ЛО), яке найчастіше використовувалося в словах із літерами **g** та **x**, які дають звуки, що однією літерою в українській мові не передати; та літерними комбінаціями на кшталт **sh**:

- Expelliarmus* – Експеліармус;
- Expecto Patronum* – Експекто патронум;
- Expulso* – Експульсо;
- Engorgio* – Енгорджіо;
- Geminio* – Джемініо;
- Relashio* – Релашіо.

Логіка використання саме таких перекладацьких трансформацій виглядає досить послідовною – якщо в оригіналі письменниця вигнала певну лексику,

базуючись на запозиченнях (тим самим роблячи її таємничою і для англомовного читача), очікувано буде зробити теж саме і в тексті перекладу.

Однак не всі закляття та чари були передані через їхнє графічне чи фонетичне відтворення. Певну частину письменниці утворила з англійської лексики шляхом словоскладання, аналогії чи телескопії для полегшення розуміння значення заклять. У таких випадках досить очікувано для передачі цих оказіональних одиниць використати такі трансформації, що адекватно передадуть їхнє лексичне значення. До них належить насамперед калькування (29 ЛО), яке зберігає внутрішню структуру слова та значення кожного складника:

- Bedazzling Hex* – засліплювальні чари;
- Blasting Curse* – вибухове закляття;
- Disapparating* – роз'явлення;
- Disillusionment* – розілюзнення;
- Stinging Jinx* – жалюче закляття;
- Colour Change Charm* – кольорозмінне закляття;
- Slug-vomiting Charm* – слимакоблювальне

закляття;

- Bubble-Head Charms* – бульбашкоголові замовляння.

Також перекладач активно утворював власні оказіоналізми (14 ЛО). У деяких відчутне загравання з редуплікацією. У виокремлених нами українських еквівалентах назви чар утворені з двох елементів: 1) слова «закляття» або «замовляння» та 2) слова, яке передає семантичне значення оригіналу і при цьому римується з першим елементом:

- Obliteration* (стирання, видалення)
- Charm* – закляття-зникаття;
- Summoning* (виклик)
- Charm* – замовляння-викликання;
- Imperturbable* (незворушний)
- Charm* – замовляння-нетербування;
- Levitation* (зліт, піднімання)
- Charm* – замовляння-піднімання;
- Trip* (падіння, спотикання)
- Jinx* – замовляння-спотикання.

Певні оказіоналізми отримували навіть кілька варіантів передачі українською мовою: *Permanent Sticking Charm* – закляття-приклеяття/ приклеювальні чари.

Цікаво перекладач обійшовся із закляттями *Stupefy*, *Incarcerous*, *Obliviate* та *Scourgify*:

<p>...then pointed her wand at Dolohov's forehead and said, 'Obliviate.' [6, c. 139].</p> <p>... he heard Hermione shout, 'Stupefy!' The hand released him at once – [7, c. 694].</p> <p>Umbridge pointed her wand at Magorian and screamed, 'Incarcerous!' [7, c. 665].</p> <p>«Wash out your mouth,» said James coldly. «Scourgify!» [7, c. 570].</p>	<p>...націлилась чарівною паличкою Дологову в лоб і проказала: – Забуттятус [4, с. 145].</p> <p>Почув Герміонин крик "Закляктус!" – і рука негайно його відпустила... [3, с. 737].</p> <p>Амбридж махнула чарівною паличкою на Магор'яна й вереснула: – Зв'язатус! [3, с. 706].</p> <p>Помий собі рота, – холодно відреагував Джеймс. – Брудозник! [3, с. 605].</p>
---	---

Перші три В. Морозов передав через імперативні форми дієслів із додаванням латинського суфіксу -us, аби не руйнувати атмосферу магичності та специфічності цих слів, тобто як *Закляктус Зв'язатус* та *Забуттятус* відповідно. Для закляття *Scourgify* було створено новий ока-

зіоналізм – *Брудозникс*, який так само нагадує якесь латинське слово завдяки доданому суфіксу -с в кінці.

Неординарний підхід у передачі оказіоналізмів ми помітили з назвами чар *Fiendfyre*, *Fidelius Charm*, *Stealth Sensoring Spells*, *Memory Charm*.

<p>«It must have been Fiendfyre!» whimpered Hermione, her eyes on the broken pieces [6, c. 510].</p> <p>«But I've never done a Memory Charm» [6, c. 139].</p> <p>I – I forced him to let go with a Revulsion Jinx, but I'd already taken him inside the Fidelius Charm's protection [6, c. 223].</p> <p>I had Stealth Sensoring Spells placed all around my doorway after the last one got in, you foolish boy [7, c. 654].</p>	<p>Мабуть, це був зложар! – вигукнула Герміона, не зводячи очей з уламків [4, с. 534].</p> <p>Тільки я ще ні разу не наслав чарів забуття [4, с. 145].</p> <p>Я... я змусила його відпустити мене відразливим закляттям, але він уже опинився в полі дії чарів Довіри [4, с. 232].</p> <p>Я зачаклувала двері хитроцуйними чарами, дурнику [4, с. 694].</p>
---	---

Fidelius Charm – одне із заклять, що утворені запозиченням, зокрема з латини. Якщо в попередніх випадках такі оказіоналізми передавалися через транскрибування і транслітерацію, тут перекладач вирішив розкрити значення цього магичного закляття. Такий крок із боку пере-

кладача, на нашу думку, пов'язаний із сюжетом книги та роллю цих чарів у подіях творів: маєток Блеків використовували як штаб-квартиру Ордену; щоб захистити її від небажаних гостей, на будівлю наклали чари Довіри, тобто війти або навіть побачити вхід могли лише ті, хто знав

про тайну будинку. Оскільки ці чари згадуються декілька разів протягом твору, передача лише графіко-звукової оболонки слова не розкрила б сутності оказіоналізму.

Щодо *Fiendfyre*, то ця інновація виділяється своєю стилізацією під давньоанглійську лексику, що частково правда – слово *fyr* це давньоанглійський варіант написання слова *fire*. У свою чергу *fiend* носить яскраво виражену негативну конотацію і означає як «диявола» чи «демона», так і більш-менш нейтральне «злодій».

В оригінальному тексті *Stealth Sensoring Spells*, хоча й утворені словоскладанням, привертають увагу заграванням з фонетикою, а саме повторювання звука /s/. Український новотвір *хитро-чуйні чари*, на нашу думку, не зміг зберегти цей стилістичний прийом алітерації, проте впав в очі іншою особливістю. За основу перекладач взяв не зовнішню оболонку оказіоналізму, а значення, закладене автором, для чого це закляття використовують – для виявлення магічного маскування.

У випадку з *Memory Charm* В. Морозов передав зміст новотвору через антонім. Відповідно, ми маємо не кальку *закляття пам'яті*, а *чари забуття*.

У наступній за чисельністю новотворів групі магічних артефактів домінуючою перекладацькою трансформацією виявилось калькування (25 ЛО):

- a Howler* – ревун;
- a Clanker* – брязкун;
- Decoy Detonators* – детонатори-приманки;
- Extendable Ears* – видовжені вуха;
- the Resurrection Stone* – воскресальний камінь;
- the Sorting Hat* – Сортувальний Капелюх;
- Vanishing Cabinet* – щезальна шафа;
- Detachable Cribbing Cuffs* – відривні манжети-шпаргалки.

Привертає увагу, що в українських еквівалентах оказіоналізмів, які в тексті оригіналу утворені морфологічним та нейтральним типами словоскладання, превалює морфологічне з використанням з'єднувального голосного:

He remembered seeing his dead parents in the Mirror of Erised four years ago [7, c. 756].

Артефакт, про який йде мова, – знову ж таки винахід чарівників, в якому людина бачить свої бажання, мрії, все те, чого вона прагне. Його назва, слово *desire*, написана з кінця.

Перекладач замінив іменник *desire* українським *серце*. Такий підхід можна вважати виправданим, зважаючи на контекст і властивості цього магічного предмета. На цьому дзеркалі є напис «*Erised stra ehru oyt ube cafru oyt on wohsi*».

- Dungbomb* – какобомба;
- Time-Turners* – часовороти;
- Spellotape* – чароскотч;
- Stinksap* – смердосік;
- Firewhisky* – вогневіскі.
- Butterbeer* – маслопиво;
- Cleansweep* – Чистомет.

Поширеним засобом передачі назв магічних артефактів було утворення перекладачем власних оказіональних одиниць (18 ЛО). Особливу експресивність та яскравість виражено в назвах продукції братів Візлі, Фреда та Джорджа:

- Basic Blaze box* – «Базова багаторазова бабахівка»;
- Deflagration Deluxe* – «Набір найновіших набоїв»;
- Fainting Fancies* – завиванці-зомливанці;
- Nosebleed Nougat* – пампушечки-зносаюшечки;
- Puking Pastilles* – батончики-блювончики;
- Skiving Snackboxes* – «Спецхарчування для спецачкування»;
- Weasleys' Wildfire Whiz-bangs* – «Візлівські Вибухові Вогні»;
- Weasleys' Wizard Wheezes* – «Відьмацькі витівки Візлів».

У назвах винаходів привертає увагу той факт, що кожне слово починається з однієї літери. В. Морозов намагався ці каламбури зберегти, і, як ми бачимо, це йому вдалося. Дещо випадає із цього списку лише український еквівалент «пампушечки-зносаюшечки». У певному сенсі він зміг навіть перевершити оригінальні назви, бо в низці українських еквівалентів присутній елемент редуплікації.

Менш яскравий, але також показовий приклад створення власного оказіоналізму знаходимо в передачі назви цукерок *Honeydukes* – Шоколадні цукерки «Медові руці».

Творчий підхід до передачі оказіоналізмів ми побачили і в перекладі назви магічного дзеркала *the Mirror of Erised*:

Серце Гаррі закалатало. Пригадав, як чотири роки тому побачив своїх покійних батьків у дзеркалі Яцрес [3, c. 802].

Переструктурувавши його, отримаємо «*I show not your face, but your heart's desire*». Ось чому В. Морозов відтворив цей оказіоналізм саме таким способом [1, c. 136–137].

Мають місце бути і ситуації застосування описового перекладу (10 ЛО). Наприклад, такі оказіоналізми, як *Deluminator* та *Put-outer* у межах твору позначають один і той самий магічний пристрій, функція якого – видаляти й повертати світло до

його джерела. І якщо перший новотвір можливо було б передати транслітерацією як «делюмина-тор», то для другого логічною виглядала б задача через узуальну лексику – «вимикач». Однак ці перекладацькі трансформації частково або взагалі не розкривають закладеного в слово авторського значення. На нашу думку, це послугувало причиною для В. Морозова застосувати описовий переклад і передати назву як «світлогасник».

Такого ж принципу він дотримувався і при передачі назв *Self-Correcting Ink* – чистоправне чорнило, *Quick-Quotes Quill* – самописне перо, *the Floo*

Network – мережа порошку флу, *Pensieve* – сито спогадів. У даних оказіоналізмах застосування калькування чи відтворення графіко-фонетичної оболонки не розкрило б семантики новотворів.

Проте це не завадило перекладачеві звернутися до транскрибування чи транслітерації в схожих випадках. Як ми бачимо, кількість таких новотворів була незначною (4 ЛЮ), і застосування саме цих перекладацьких технік може бути виправдано тим, що значення слів частково відображені (*lunascop*) або ж пояснення не потребують взагалі (*Quaffle*, *Gubraithian*):

...kicked the **Quaffle** so hard away from the goalhoop that it soared the length of the pitch [7, с. 355].
 ...cursed fire – it's one of the substances that destroy **Horcruxes** [6, с. 510].
 'I DON'T CARE!' Harry yelled at them, snatching up a **lunascop** and throwing it into the fireplace [7, с. 726].
 ...Anyway, that firs' day we gave 'im a branch o' **Gubraithian fire** [7, с. 379].

...так потужно відбив ногою **квафел** від кільця, що той перелетів усе поле [3, с. 378].
 ...зачаклований вогонь... він належить до тих субстанцій, що нищать **горокракси** [4, с. 534].
 – МЕНІ ВСЕ ОДНО! – крикнув їм Гаррі, схопив **лунаскоп** і швиргонув його в камін [3, с. 770]
 ...Тож першого дня ми подарували йому гілку **Губрайтського вогню** [3, с. 403].

Щодо тематичної групи **магічних флори і фауни** (30 ЛЮ), логіка передачі авторських новотворів дещо нагадує ситуацію із закляттями. Певна частина оказіоналізмів мають незрозуміле походження, і спроби знайти підказку в їхніх описах ні до чого не призвели. Вірогідно, що перекладач так само стикнувся із цією проблемою неясної етимології цих істот і, як результат, відтворив їхню графічно-фонетичну оболонку:

Kneazle – кнізл;
Murtlap – муртлап;
Niffler – ніфлер;
Porlock – порлок;
Snargaluff – снаргалуф;
Thestrals – тестрали.

Проте більша частина слів із цієї групи утворена словоскладанням (14 ЛЮ), що дозволило передати її кількома перекладацькими трансформаціями, а саме калькуванням, транскрибуванням або їхньою комбінацією.

Висновки. Оказіоналізми – це багатофункціональні лексичні утворення, оскільки вони здатні описувати та оцінювати явища оточуючої або художньої дійсності. Оказіоналізми є

невід'ємною частиною жанру фентезі, адже вони допомагають підкреслити унікальність художнього світу, розкрити сутність його культури, історії, етносів тощо.

Книги Дж. К. Ролінг «Harry Potter and the Order of the Phoenix» та «Harry Potter and the Deathly Hallows», які належать до дитячої літератури, зокрема до жанру фентезі, дуже багаті на оказіональну лексику, яка покриває практично всі сфери існування персонажів у художньому вимірі творів. Доказом цього стали ідентифіковані 15 семантичних груп в аналізованих текстах. Така кількість тематичних груп розкриває багатство і продуманість художньої реальності, а ще вказує на креативність та ерудованість письменниці. Порівняння оригінальних лексем з їх українськими еквівалентами свідчить, що художні засоби вираження були частково або повністю збережені. Звісно, що зберегти художню своєрідність оказіоналізмів украй важко, а інколи й неможливо, в результаті чого під час передачі новотворів українською мовою неминухо втрачаються окремі відтінки смислів, та відбувається так званий зсув змісту в їхній семантичній структурі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гера О. Власні назви в українському перекладі книг про Гаррі Поттера Дж. К. Ролінг. *Іноземна філологія*. 2007. Вип. 119 (2). С. 134–140. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/infil/2007_119_2/articles_2/Oksana%20Hera.pdf

2. Потапова А.Є. Відтворення стилістичних засобів у перекладі дитячої художньої літератури (на матеріалі українських, німецьких та російських перекладів творів Дж. К. Ролінг): автореф. дис. ... на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук: 10.02.16 «Перекладознавство». Одеса, 2011. 20 с.

3. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і Орден Фенікса; пер. з англ. В. Морозов. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2003. 815 с.
4. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і Смертельні Реліквії; пер. з англ. В. Морозов. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2007. 640 с.
5. Скрыльник А.В. Способы образования авторских неологизмов в английском языке на материале книг Дж. К. Роулинг. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. Тамбов: Грамота, 2017. С. 154–157.
6. Rowling J.K. *Harry Potter and the Deathly Hallows*. London: Bloomsbury Publishing, 2007. 608 p.
7. Rowling J.K. *Harry Potter and the Order of the Phoenix*. London: Bloomsbury Publishing, 2003. 771 p.

УДК 81'06'37'42: 811.111

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ
ІЗ ПРЕФІКСОМ DE- У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ОЦІНКИ
В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ**

**THE PECULIARITIES OF LEXICAL INNOVATIONS WITH PREFIX DE-
IN THE IMPLEMENTATION OF EVALUATIVE STRATEGY
IN THE MODERN ENGLISH MEDIA DISCOURSE**

Чумак Л.М.,
*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри англійської мови
Житомирського державного університету імені Івана Франка*

Сніховська І.Е.,
*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови
Житомирського державного університету імені Івана Франка*

У статті на матеріалі лексикографічних видань та фрагментів сучасного англomовного медійного дискурсу з on-line версій розглянуто структурні, семантичні та прагматичні характеристики лексичних інновацій, утворених за моделлю афіксальної деривації з префіксом de-. З'ясовано, що стратегія оцінки може репрезентуватися як експліцитно через оцінні конституенти лексичних інновацій, так і в імпліцитній формі вираження оцінки під час створення контексту психологічного впливу. Зроблено висновок про те, що в прагматичному плані моделі побудови лексичних інновацій набувають особливого значення на рівні сприйняття інформації, її розуміння та прийняття відповідних рішень.

Ключові слова: лексична інновація, афіксальна деривація, медійний дискурс, стратегія оцінки.

В статье на материале лексикографических изданий и фрагментов современного англоязычного медийного дискурса on-line версий рассмотрены структурные, семантические и прагматические характеристики лексических инноваций, образованных по модели аффиксальной деривации с префиксом de-. Установлено, что стратегия оценки может репрезентироваться как эксплицитно через оценочные конститутенты лексических инноваций, так и в имплицитной форме выражения оценки при создании контекста психологического воздействия. Сделан вывод о том, что в прагматическом плане модели построения лексических инноваций приобретают особенное значение на уровне восприятия информации, ее понимания и принятия соответствующих решений.

Ключевые слова: лексическая инновация, аффиксальная деривация, медийный дискурс, стратегия оценки.

The article on the basis of the material from lexicographic editions and illustrations from on-line versions of modern English-language media discourse examines the structural, semantic and pragmatic characteristics of lexical innovations, formed on the model of affixational derivation with prefix de-. It is determined that the evaluation strategy can be represented both explicitly through the evaluative constituents of lexical innovations, and in the implicit form of conveying evaluation when creating the context of psychological impact. The conclusion is made that in terms of pragmatics, the models for constructing lexical innovations acquire particular importance for information perception, processing, and relevant decision-making.

Key words: lexical innovation, affixational derivation, media discourse, evaluative strategy.